

Bestuursvoorstel

Onderwerp: Vervanging laboratorium informatie en management systeem (LIMS) Nummer: 3718	Agendapunt: 6
--	---------------

DB: Ja 15-11-2022	BPL: Ja 30-11-2022	FAZ: Ja 30-11-2022	VVSW: Nee	AB: Ja 14-12-2022
-----------------------------	------------------------------	------------------------------	------------------	-----------------------------

Opsteller: Robert Boonstra, (0598) 69 3650 Beleid, Projecten en Laboratorium	Opdrachtgever: Jelmer Kooistra	Portefeuillehouder: Jakob Bartelds
--	--	--

Ondersteuning van de afdeling: ☐ Technisch ☐ Juridisch ☒ Financieel ☐ Staf ☐ Communicatie ☒ ICT / Beveiliging

Externe betrokkenen:	Reden:
waterschap Noorderzijlvest Waterproef en Aqualysis	het laboratorium is onderdeel van de gemeenschappelijke regeling (GR) met Noorderzijlvest Beide laboratoria zijn ook bezig om het LIMS te vervangen. Waterproef is het laboratorium waar Waternet en Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier aan deelnemen. Aqualysis is het laboratorium van de waterschappen Drents Overijsselse Delta, Vallei en Veluwe, Zuiderzeeland, Vechtstromen en Rijn en IJssel.

Samenvatting: Een modern laboratorium kan geen dag functioneren zonder LIMS (Laboratorium Informatie Management Systeem). Het LIMS vormt de ruggengraat van het laboratorium. Middels het LIMS wordt informatie vastgelegd en ontsloten over klanten, projecten, opdrachten, monsterpunten, monsterroutes, monsters, testen, plannings, audits, tarieven, controlemonsters, e.d.. Een modern laboratorium kan geen analyses uitvoeren als het LIMS niet naar behoren functioneert. Het huidige LIMS van het laboratorium van waterschap Hunze en Aa's is meer dan 20 jaar oud en wordt naar verwachting over circa 3 jaar niet meer ondersteund door de leverancier. De ontwikkeling van het LIMS is al gestopt. Het huidige LIMS moet worden vervangen omdat de continuïteit van de bedrijfsvoering te kwetsbaar wordt en het LIMS een risico vormt voor de ICT-beveiliging en digitale infrastructuur van het waterschap.
--

Duurzaamheidsparagraaf: Nee

Begrotingsaspecten: Ja In de begroting 2023 is in het investeringsschema rekening gehouden met een E-investering van € 500.000,- voor dit project. In 2024 en 2025 is rekening gehouden met bij elkaar nog eens € 400.000,-. Totaal derhalve € 900.000,-. Het nu gevraagde voorbereidingskrediet van € 80.000,- maakt hier onderdeel van uit.

Bestuursvoorstel

AB-voorstel:

Een voorbereidingskrediet beschikbaar stellen van € 80.000,- voor fase 1 van het project vervanging LIMS.

Bijlagen:

Nee

Besluit/opmerkingen bestuur:

In de commissie BPL is gesproken over de hoge kosten, de kwetsbaarheid van het systeem, kennisdeling en aanbestedingsregels.

In de commissie FAZ zijn dezelfde onderwerpen besproken als in de commissie BPL. De informatievoorziening omtrent zaken die annex zijn aan het laboratorium worden via het reguliere GR overleg (ambtelijk en bestuurlijk) verzorgd. Vanwege continuering is een goede voorbereiding noodzakelijk. De risico's met betrekking tot de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) worden in het voorstel benoemd. Er wordt altijd een afweging gemaakt tussen de verschillende belangen. Onderkent wordt dat de BIO bijna dagelijks aan importantie toeneemt.

Het algemeen bestuur besluit overeenkomstig het voorstel.

Paraaf secretaris-directeur:

Inleiding

Een modern laboratorium kan geen dag functioneren zonder LIMS (Laboratorium Informatie Management Systeem). Het LIMS vormt de ruggengraat van het laboratorium. Middels het LIMS wordt informatie vastgelegd en ontsloten over klanten, projecten, opdrachten, monsterpunten, monsterroutes, monsters, testen, planningen, audits, tarieven, controlemonsters, e.d.. Een modern laboratorium kan geen analyses uitvoeren als het LIMS niet naar behoren functioneert.

Met dit voorstel wordt financiering gevraagd voor fase 1 van de aanschaf en implementatie van een nieuw LIMS. Het doel van fase 1 is een leverancier met een standaardpakket te vinden dat het beste aansluit bij de eisen en wensen van het laboratorium van Hunze en Aa's. Na deze fase kan de implementatiefase gestart worden.

Samenwerking met Waterproef en Aqualysis

Zowel Waterproef als Aqualysis (waterschapslaboratoria voor diverse collega waterschappen) zitten in dezelfde situatie als het laboratorium van Hunze en Aa's. Omdat het binnen ILOW (Integraal Laboratorium Overleg Waterschappen) gebruikelijk is om samen te werken, zal ook tijdens dit project zoveel mogelijk samen worden opgetrokken, waarbij we elkaar ondersteunen en aanvullen. Omdat het in deze eerste fase van het project voornamelijk gaat om het vaststellen van welke eisen en wensen er zijn ten aanzien van een nieuw LIMS en de toetsing van deze eisen en wensen bij de diverse leveranciers van standaard LIMS pakketten, zal ook de samenwerking hierop betrekking hebben. Op dit moment wordt al met deze beide partijen overlegd en is een eerste aanzet gegeven om te zien hoe we elkaar kunnen helpen. Het zal daarbij dan voornamelijk gaan om het vaststellen van de eisen en wensen voor de verschillende functionele onderdelen. Gedurende het project zal steeds duidelijker worden hoe we verder invulling kunnen geven aan de samenwerking.

Huidige situatie/analyse van het probleem

Het huidige LIMS van het laboratorium van waterschap Hunze en Aa's is meer dan 20 jaar oud en wordt naar verwachting over circa 3 jaar niet meer ondersteund door de leverancier. De ontwikkeling van het LIMS is al gestopt. Het huidige LIMS moet worden vervangen omdat de continuïteit van de bedrijfsvoering te kwetsbaar wordt en het LIMS op korte termijn een risico vormt voor de ICT-beveiliging en digitale infrastructuur van het waterschap.

Begin juli 2022 is door het laboratorium in samenwerking met het Team ICT een risicoanalyse uitgevoerd van het huidige LIMS). Uit deze risicoanalyse kwam als duidelijke conclusie naar voren dat het noodzakelijk is om het huidige LIMS te vervangen voor een toekomstbestendig LIMS, dat door de leverancier wordt ondersteund en ontwikkeld en daarnaast voldoet aan de informatieveiligheidseisen vanuit de BIO. Het advies daarbij was om te kiezen voor een configureerbaar standaard LIMS pakket. Een configureerbaar LIMS heeft de voorkeur omdat dit gemakkelijker aan te passen is aan de werkprocessen van het laboratorium van Hunze en Aa's dan een modulair pakket.

Beschrijving en onderbouwing/oplossing /plan en eventuele alternatieven

Fase 1 van het project "vervanging LIMS" kent drie hoofdstappen waarbij in iedere stap steeds duidelijker wordt wat het meest geschikte pakket is.

In de eerste stap wordt d.m.v. presentaties op basis van een beperkt Programma van Eisen (PvE) gekeken wat de mogelijkheden zijn van pakketten die we op dit moment als de meest geschikte 4-5 pakketten zien.

In de tweede stap worden m.b.v. een uitgebreid PvE de twee beste pakketten gekozen.

En wordt met de leveranciers gekeken naar de kosten voor aanschaf en/of gebruik van het LIMS-pakket en een kostenschatting en tijdsduur voor de implementatie. Omdat na deze aanloopfase bij een positieve pakketkeuze een implementatietraject zal moeten starten, zal in deze stap ook een eerste inzicht gegeven kunnen worden over dit implementatietraject.

De derde stap zal de aanbesteding zijn.

Na deze stappen volgt medio 2023 fase 2 van het project "vervanging LIMS". Voor deze volgende fase, de implementatie, wordt een doorlooptijd van ongeveer drie jaar verwacht.

Risico's en kansen

Algemeen:

Het implementeren van een nieuw LIMS is voor elk laboratorium een majeure operatie. Het huidige LIMS past als een oude jas en zit als gegoten. Ook na de implementatie duurt het naar verwachting nog eens 3 jaar voordat we hetzelfde niveau van automatiseren bereiken met het nieuwe LIMS. Gedurende 4 jaar bestaat dus het risico dat op enig moment de service vanuit het laboratorium niet op het huidige, hoge kwaliteitsniveau zit. Dit risico kan gedeeltelijk worden gemitigeerd door de implementatieperiode zo kort mogelijk te houden en te zorgen dat er een goede, continue bemensing van het project plaatsvindt. Het restrisico, dat als beperkt wordt ingeschat, moeten we accepteren.

Risico's bij fase 1:

Het risico dat fase 1 van het project uitloopt is laag tot middel. De gebruikte wijze om te komen tot de beste pakketleverancier is een beproefde methode waarbij de kans op onvoorziene gebeurtenissen laag is.

De aanschafwaarde van een nieuw LIMS ligt boven het maximaal toegestane bedrag dat zonder Europese aanbesteding gedaan kan worden. Daarom zal met de vormvereisten van een Europese aanbestedingsprocedure al vanaf de aanloopfase rekening gehouden moeten worden. Om het risico op het maken van fouten tijdens het project te voorkomen, zal door de afdeling inkoop van het waterschap ondersteuning gegeven worden. Hierdoor wordt de kans op het uitlopen van de planning, veroorzaakt door fouten in de Europese aanbestedingsprocedure en vertraging door een klacht (en/of rechtszaak) van leveranciers, geminimaliseerd.

Ook de samenwerking met Waterproef en Aqualysis kan voor vertraging zorgen. Mocht de kans hierop groter worden dan zal dit bijtijds in de stuurgroep besproken worden en gekeken worden of de voordelen tegen de nadelen opwegen.

Extern betrokkenen/extern overleg

Van belang is de opdrachtgevers van het laboratorium te betrekken bij de voortgang van de implementatie dit is echter in deze fase nog niet aan de orde. In de eerste fase van het project zullen we in overleg met de verschillende opdrachtgevers wel wensen inventariseren die we vervolgens meenemen bij het opstellen van de verschillende PvE's.

De collega's van waterschap Noorderzijlvest zullen via het ambtelijk en bestuurlijk GR overleg over de voortgang van het project worden geïnformeerd.

Financiën

Vanwege het voor ons waterschap unieke karakter van een dergelijke investering en de daarvoor specifiek benodigde kennis, wordt voor de selectie gebruik gemaakt van externe expertise. Voor het opstellen van het PvE en de Case voor de Proof of Concept wordt een voorbereidingskrediet gevraagd van € 80.000,-.

In de begroting 2023 is in het investeringsschema rekening gehouden met een E-investering van € 500.000,- voor dit project. In 2024 en 2025 is rekening gehouden met bij elkaar nog eens € 400.000,-. Totaal derhalve € 900.000,-. Het nu gevraagde voorbereidingskrediet van € 80.000,- maakt hier onderdeel van uit. Het uiteindelijk benodigde krediet zal via een separaat voorstel worden aangevraagd.

Voor het nieuwe LIMS wordt uitgegaan van een minimale levensduur van 10 jaar. Voor het LIMS, en dit voorliggende voorbereidingskrediet, wordt derhalve een afschrijvingstermijn gehanteerd van 10 jaar. De kapitaallasten behorende bij het nu aangevraagde voorbereidingskrediet (€ 80.000,-) bedragen het eerste jaar € 10.000,-. Deze dalen jaarlijks door de gehanteerde lineaire afschrijvingsmethode.

ICT / Beveiliging

De beveiliging van alle ICT-systemen van de overheid moet voldoen aan bepaalde eisen en normen. Deze zijn vastgelegd in een document: BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid). Deze Baseline is geheel gestructureerd volgens NEN-ISO/IEC 27001:2017 en NEN-ISO/IEC 27002:2017 en zal mede als leidraad dienen bij de selectie van het nieuwe LIMS-pakket

Ook voor de gegevensbeveiliging is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) leidend.

Voorstel

Een voorbereidingskrediet beschikbaar stellen van € 80.000,- voor fase 1 van het project vervanging LIMS.

namens het dagelijks bestuur,

Harm Küpers
secretaris-directeur

Geert-Jan ten Brink
dijkgraaf